

Tietoturva tulevassa tiedonhallintalaissa ja VAHTI 100

24.9.2018

Kirsi Janhunen, Väestörekisterikeskus

Aiheet

- Tietoturva tulevassa tiedonhallintalaissa
- Mikä on VAHTI100?

Muuttuva tietoturvasäädäntö

Tietohallintolaki

Arkistolaki

Julkisuuslaki, 18 §

Julkisuusasetus

Valtion tietoturva-asetus

Laki sähköisestä asioinnista
viranomaistoiminnassa 13 §, 21 §, 22 §

Muutos

Tiedonhallintalaki

Keskeisiä tietoturvaan liittyviä säädöskohtia

13 §: Henkilöstön ja palveluntuottajien luotettavuuden varmistaminen

14 §: Tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvallisuus

15 §: Tietojen siirtäminen tietoverkossa

16 §: Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen

17 §: Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinta

18 §: Lokitietojen kerääminen

5 luku §: Turvallisuusluokittelu

29 §: Tietojen luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla viranomaisten välillä

30 §: Katseluyhteyden avaaminen tietovarantoon viranomaiselle

31 §: Tietoaineistojen luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla muille kuin viranomaisille

36 §: Tietoaineistojen siirtäminen arkistoon ja arkiston hallinnointi

10 § Tiedonhallintamalli

.. Tiedonhallintamallin on sisällettävä vähintään seuraavat tiedot:

- 1) **toimintaprosesseista**; niitä kuvaavat nimikkeet, prosessista vastaava viranomainen, prosessin tarkoitus ja lopputulos sekä prosessin sidokset muihin prosesseihin;
- 2) **tietovarannoista**; tietovarantojen nimikkeet, kuvaukset tietovarantojen sidoksista niitä käyttäviin toimintaprosesseihin ja tietojärjestelmiin sekä lisäksi tietovarantojen tietoaineistoista yleisen tietosuoja-asetuksen 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot riippumatta siitä, käsitelläänkö tietovarannossa henkilötietoja;
- 3) **tietoaineistoista**; tieto arkistoon siirtämisestä ja arkistopaikasta tai tuhoamisesta;
- 4) **tietojärjestelmistä**; tietojärjestelmien nimikkeet, tietojärjestelmästä vastaava viranomainen, tietojärjestelmän käyttötarkoitukset, tietojärjestelmässä käsiteltävät tiedot, tietojärjestelmän liittymät muihin tietojärjestelmiin ja liittymissä käytettävät tiedonsiirtotavat;
- 5) **tietoturva- ja tietosuojajärjestelyistä**

10 § Tiedonhallintamalli (pykälän loppuosa)

Tiedonhallintayksikön on pidettävä yleisessä tietoverkossa saatavilla ajantasaista tiedonhallintamalliin perustuvaa kuvausta (**tiedonhallintakartta**), josta ilmenevät tiedonhallintayksikön keskeiset palvelut ja toimintaprosessit, niihin liittyvät tietovarannot sekä niitä käyttävät tietojärjestelmät sekä näiden väliset yhteydet ja tietojen saatavuus rajapintojen avulla. Tiedonhallintayksikkö voi jättää tietoja pois tiedonhallintakartasta, jos se on välttämätöntä maanpuolustuksen, yleisen turvallisuuden tai järjestyksen taikka tietoturvallisuuden vaarantumisen vuoksi.

Tiedonhallintakartasta on ilmentävä erikseen, jos se ei sisällä edellä mainituista syistä kaikkia keskeisiä kuvauksia tiedonhallintayksikön prosesseista, tietovarannoista tai tietojärjestelmistä.

Viranomaisten lukuun toimivia koskevat kohdat

- 4 § Tiedonhallinnan järjestäminen tiedonhallinta
- 4 luku Tietoturvallisuus
- 5 luku Turvallisuusluokittelu
- 6 luku Asian ja palvelujen tiedonhallinta
- 7 luku Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa
- 8 luku Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi
- 9 luku Erinäiset säännökset (siirtymäaika jne.)

Tietoturvasäädäntö ja informaatio-ohjaus

Tiedonhallintalain tietoturvasäännökset

VAHTI 100 soveltamis- ja arviointikehikko

Tiedonhallintayksikköjen käytänteet

VAHTI 100 soveltamis- ja arviointikehikko

- Tiedonhallintalain tiivis soveltamisohjeisto
- Koostuu laissa olevat vaatimukset tulkitsevista "korteista" ja kortteja tarkentavista ohjeista

VAHTI100-kokonaisuudessa lain tietoturvaluuteen liittyvät kohdat avataan vaatimus vaatimukselta.

14 §:n 1 momentin loppuosa

Tiedonhallintayksikön tulee tunnistaa tietoaineistojen ja niitä käsittelevien tietojärjestelmien olennaiset tietojenkäsittelyyn kohdistuvat riskit ja mitoittaa tietoturvaluustoimenpiteet riskiarvioinnin mukaisesti.

VAHTI100-kokonaisuudessa lain tietoturvallisuuteen liittyvät kohdat avataan vaatimus vaatimukselta.

14 §:n 1 momentin loppuosa

Tiedonhallintayksikön tulee tunnistaa tietoaineistojen ja niitä käsittelevien tietojärjestelmien olennaiset tietojenkäsittelyyn kohdistuvat riskit ja mitoittaa tietoturvallisuustoimenpiteet riskiarvioinnin mukaisesti.

VAHTI100 kertoo tiiviisti, miten lain vaatimukset voidaan esimerkiksi täyttää. Näitä esimerkkejä voidaan hyödyntää myös arvioinnissa.

Tietojenkäsittelyyn kohdistuvien tunnistaminen...

Riskienarvioinnin mukainen tietoturvallisuustoimenpiteiden mitoittaminen...

VAHTI100-kokonaisuudessa lain tietoturvallisuuteen liittyvät kohdat avataan vaatimus vaatimukselta.

14 §:n 1 momentin loppuosa

Tiedonhallintayksikön tulee tunnistaa tietoaineistojen ja niitä käsittelevien tietojärjestelmien olennaiset tietojenkäsittelyyn kohdistuvat riskit ja mitoittaa tietoturvallisuustoimenpiteet riskiarvioinnin mukaisesti.

VAHTI100 kertoo tiiviisti, miten lain vaatimukset voidaan esimerkiksi täyttää. Näitä esimerkkejä voidaan hyödyntää myös arvioinnissa.

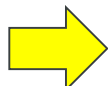

Tietojenkäsittelyyn kohdistuvien tunnistaminen...

Riskienarvioinnin mukainen tietoturvallisuustoimenpiteiden mitoittaminen...

Ohjeiden lisäksi kootaan työkaluja.

Riskikartoitustyökalu

Asiakirjapohja riskiarvioinnista

Yksittäisiä vaatimuksia ohjeistavaa kokonaisuutta kutsutaan VAHTI-kortiksi

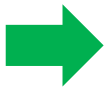
VAHTI100-kokonaisuudessa lain tietoturvaluuuteen liittyvät kohdat avataan vaatimus vaatimukseksi.

14 §:n 1 momentin loppuosa

Tiedonhallintayksikön tulee tunnistaa tietoaineistojen ja niitä käsittelevien tietojärjestelmien olennaiset tietojenkäsittelyyn kohdistuvat riskit ja mitoittaa tietoturvaluuustoimenpiteet riskiarvioinnin mukaisesti.

VAHTI100 kertoo tiiviisti, miten lain vaatimukset voidaan esimerkiksi täyttää. Näitä esimerkkejä voidaan hyödyntää myös arvioinnissa.

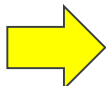

Tietojenkäsittelyyn kohdistuvien tunnistaminen...

Riskienarvioinnin mukainen tietoturvaluuustoimenpiteiden mitoittaminen...

Ohjeiden lisäksi kootaan työkaluja.

Riskikartoitustyökalu

Asiakirjapohja riskiarvioinnista

VAHTI-kortin rakenne

VAHTI₁₀₀-kokonaisuudessa
velvoittavat kohdat
merkitään sinisellä värillä.

**Huom! Ainoastaan säädososa
on velvoittava.**

VAHTI-kortin rakenne

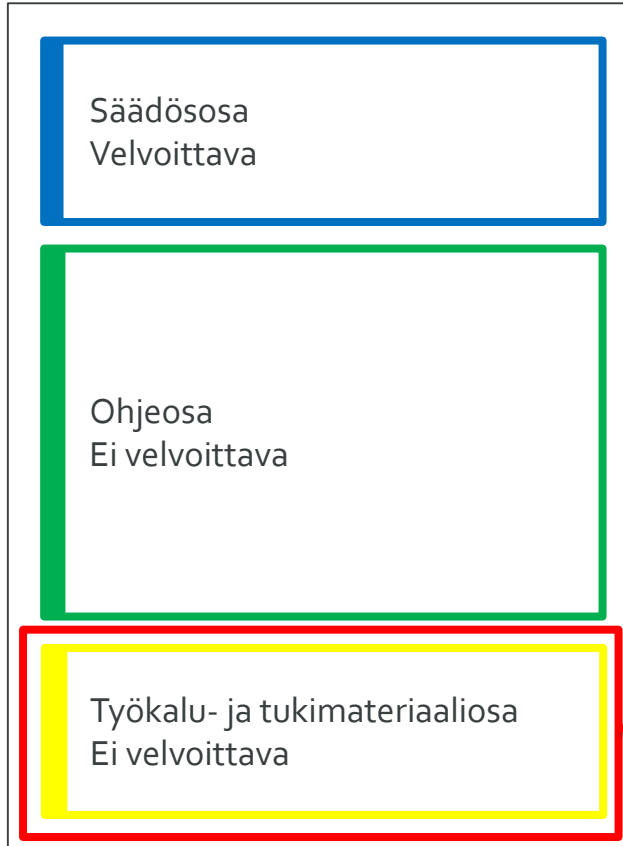

VAHTI₁₀₀-kokonaisuudessa vihreä väri kuva ei-velvoittavia ohjeita.

Kortissa olevaa vihreän alueen ohjetta voi soveltaa myös vaatimustenmukaisuuden arviointiin, huomioiden kuitenkin, että myös muut toteutustavat ovat mahdollisia.

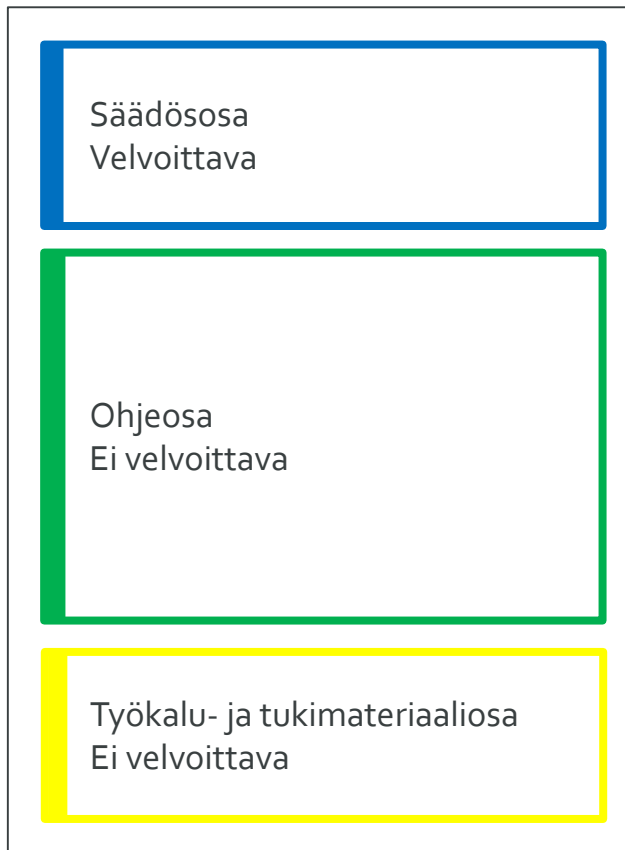
VAHTI-kortin rakenne

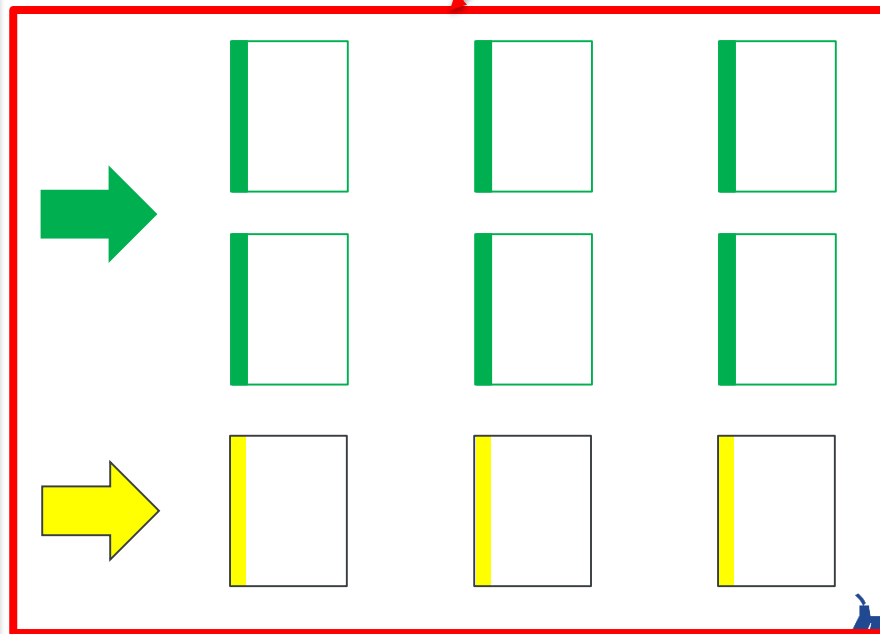
VAHTI₁₀₀ –kokonaisuuteen kootaan myös työkaluja ja tukimateriaaleja.

VAHTI-kortin rakenne

VAHTI-kortteja täydentämään
kehitetään jatkuvasti ylläpidettävä
ohjeisto.

Eteneminen

- Korttien työstäminen VAHTI-asiantuntijajaoissa on käynnistynyt
- VAHTI-korttien luonnokset
- Tavoitteena on julkaista tiedonhallintalain tietoturvasäädösten soveltamista koskevien VAHTI-korttien luonnokset kommenteille maaliskuun loppuun mennessä

Vielä ehdit vaikuttaa!

Tiedonhallintalaki (vastausaika päättyy 1.10.)

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=301of613-2ede-40c1-a59f-e75c23cddb5>

Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden kehittämisohjelma
(vastausaika päättyy 1.1.)

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=ob6ad318-f343-4e39-98db-bof13fe7d498>

